

Komunikat prasowy

Luksemburg, 14 lipca 2020 r.

Środki na rzecz odbudowy w ramach inicjatywy REACT-EU – unijni kontrolerzy zwracają uwagę na trudność w pogodzeniu konieczności szybkiego udzielenia wsparcia z gospodarnym wykorzystaniem środków

Wniosek Komisji Europejskiej dotyczący inicjatywy REACT-EU zakłada zwiększenie finansowania na rzecz państw członkowskich w ramach polityki spójności o 58 mld euro w pierwszych kilku latach odbudowy po pandemii COVID-19. Inicjatywa ma na celu uruchomienie inwestycji i szybsze udostępnienie wsparcia finansowego. W opublikowanej dzisiaj opinii Europejski Trybunał Obrachunkowy zwraca uwagę na to, że trudno jest pogodzić cel wniosku, jakim jest zapewnienie dodatkowego finansowania najszybciej jak to możliwe, z dążeniem do udostępniania tego wsparcia w obszarach, w których jest ono najbardziej potrzebne i przyniesie największe skutki. Kontrolerzy Trybunału ostrzegają również, że w przypadku mechanizmów reagowania kryzysowego zaproponowanych przez Komisję w odniesieniu do kolejnego siedmioletniego budżetu zabrakło przepisów, które sprzyjałyby należytemu zarządzaniu środkami UE.

Aby wesprzeć państwa członkowskie w staraniach mających na celu złagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii i powrót na drogę zrównoważonego wzrostu, UE zaproponowała pakiet o wartości 750 mld euro od nazwą Next Generation EU. W skład tego pakietu wchodzi inicjatywa dotycząca wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (inicjatywa REACT-EU) w ramach okresu budżetowego 2014–2020, która ma położyć podwaliny pod odbudowę UE w latach 2020–2022. Ponadto Komisja zaproponowała nowe przepisy dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI) w okresie budżetowym 2021–2027. Celem tych przepisów z kolei jest zapewnienie mechanizmów, które będzie można szybko uruchomić w razie wystąpienia dalszych wstrząsów w nadchodzących latach. Kontrolerzy dokonali oceny obydwu tych wniosków.

– Po wybuchu pandemii COVID-19 Komisja podjęła działania w wielu obszarach, w tym szybko uruchomiła dodatkowe środki i zaproponowała nowe zasady finansowania – **zauważyła Iliana Ivanova, członkini Trybunału odpowiedzialna za tę opinię.** – Działania te należy przyjąć

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie opinii przyjętej przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst opinii dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

z zadowoleniem, niemniej aby były one skuteczne, konieczne jest zapewnienie odpowiedniej koordynacji na szczeblu UE i poszczególnych państw.

Kontrolerzy wyrażają się z uznaniem o propozycji Komisji, by zarządzanie środkami REACT-EU odbywało się w ramach istniejących już struktur funduszy ESI w państwach członkowskich, uznając to rozwiązanie za rozsądne i praktyczne. We wniosku przyznano jednak państwom członkowskim dużą swobodę, jeśli chodzi o sposób wykorzystania tych dodatkowych zasobów. Ponadto brak jest szczegółowych przepisów określających, w jaki sposób wydatkowanie tych środków będzie skoordynowane z innymi instrumentami UE i programami krajowymi. Pociąga to za sobą ryzyko rozdrobnienia lub zdublowania unijnego wsparcia. Co więcej, państwa członkowskie będą musiały zaciągnąć zobowiązania na środki nadzwyczajne (tj. przeznaczyć je na określone cele) w terminie do 2022 r., co wywrze jeszcze większą presję na zdolność do ich prawidłowego i należytego wydatkowania. W rezultacie wydatki mogą być dokonywane pośpiesznie, a nad gospodarne wykorzystanie środków przedkładać się będzie absorpcją (zgodnie z zasadą „wykorzystaj lub strać”). Większe może być również ryzyko wystąpienia nieprawidłowości i nadużyć finansowych. Ryzyko to jest szczególnie istotne w przypadku państw członkowskich, które najprawdopodobniej będą najbardziej dotknięte pandemią, a w których wskaźniki absorpcji środków są stosunkowo niskie. Co więcej, kontrolerzy podkreślają, że nowa metoda przydzielania środków na rzecz państw członkowskich może być niemiarodajna ze względu na niedoszacowaną stopę bezrobocia w niektórych państwach.

Proponowane zmiany rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów regulującego wykorzystanie środków funduszy ESI w okresie 2021–2027 mają na celu zwiększenie zdolności UE do reagowania na wyjątkowe i nadzwyczajne okoliczności. Przepisy te miałyby zastosowanie w każdej sytuacji, którą Rada uzna za kryzysową, i pozwalałyby Komisji tymczasowo na szybsze podejmowanie działań w drodze decyzji wykonawczych. We wniosku Komisji nie wskazano jednak terminu wygaśnięcia tych tymczasowych uprawnień ani nie uregulowano szeregu kwestii, które sprzyjałyby należytemu zarządzaniu finansami, na przykład w odniesieniu do ograniczenia ryzyka efektu zdarzenia występującego niezależnie (innymi słowy, finansowania projektów, które zostałyby zrealizowane nawet bez wsparcia) w przypadku retrospektywnego zatwierdzania projektów. W związku z tym Komisja może być zmuszona przyjąć dodatkowe przepisy dotyczące sytuacji kryzysowych, jeśli takie sytuacje się pojawią. Jednocześnie należy uznać za korzystne, że we wniosku zawarto udoskonalone przepisy odnoszące się do monitorowania finansowania ze środków nadzwyczajnych. Jest to pierwszy krok do zwiększenia przejrzystości.

Informacje dla redaktorów

Komisja zaproponowała, by na lata 2020–2022 udostępnić dodatkowe 58 272 800 000 euro (kwota wyrażona w cenach bieżących).

Opinia Trybunału nr 4/2020 w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie REACT-EU oraz rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów regulujących fundusze ESI jest obecnie dostępna na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w języku angielskim. Pozostałe wersje językowe zostaną opublikowane wkrótce. Parlament Europejski i Rada zwróciły się do Trybunału o przedstawienie opinii na temat każdego ze wspomnianych wniosków zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Aby udzielić szybkiej odpowiedzi, Trybunał opublikował wnioskowane opinie w formie jednego dokumentu.

Europejski Trybunał Obrachunkowy przyczynia się do poprawy zarządzania finansami UE, publikując opinie na temat wniosków w sprawie nowych przepisów lub zmian legislacyjnych mających skutki finansowe. Opinie te są wykorzystywane przez organy prawodawcze – Parlament Europejski i Radę – w ramach ich prac. W 2019 r. kontrolerzy Trybunału opublikowali [przegląd uwag](#) na temat wniosków ustawodawczych Komisji z 2018 r. dotyczących najbliższych WRF. W kwietniu 2020 r. natomiast Trybunał wydał [opinię](#) w sprawie wniosku dotyczącego zapewnienia wyjątkowej elastyczności w korzystaniu z funduszy ESI w kontekście sytuacji kryzysowej związanej z pandemią COVID-19. Publikacje kolejnych opinii związanych z pandemią planowane są wkrótce. Informacje na temat środków wdrożonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w reakcji na pandemię COVID-19 można znaleźć [tutaj](#).

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tą opinią

Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu, tel. (+352) 4398 45 510 / tel. kom. (+352) 621 55 22 24